

“Les institucions permeten les rifes il-legals”

El passat mes de gener, l'ONCE subscribia un acord de col·laboració empresarial amb el grup Construcciones y Contratas per valor de 3.263 milions de pessetes. L'esforç dels dirigents de l'ONCE és ara per a explicar com es poden diversificar les fonts d'ingressos sense haver-se convertit en una entitat lucrativa.

Josep Ma. Pasqual

Quan l'ONCE decideix complementar el sorteig diari propi amb activitats financeres de més alt rendiment, havien disminuït molt els guanys en concepte del cupó?

—Nosaltres tenim auditories anuals i, a més, estem sotmesos a tot tipus de controls interns i externs, per tant, les dades que donem són autèntiques. L'any 1988 havíem recaptat un 15 per cent menys del previst i del que necessitàvem per a les necessitats estipulades en el nostre pressupost.

—¿Quina explicació dona a aquest dèficit?

—Que no és estrany si es té en compte com està el mercat del joc, el disbarat que hi ha. Un mercat totalment desestabilitzat en què tothom pot fer la seva rifa. Les institucions públiques no paren de crear noves formes de joc. Les opcions de compra es diversifiquen mentre que el nombre de clients i l'import del que es juga no augmenten sinó que es distribueixen d'acord amb les ofertes de joc.

—És a dir, que el cupó deixa de ser un negoci...

—Molt temem que aquests símptomes negatius que abans li deia es mantindran, perquè la voluntat política de les institucions no és de reduir el joc sinó d'augmentar-lo, ni tampoc de reprimir les rifes il·legals sinó de permetre-les. Fins i tot algun polític català s'ha atrevit a dir públicament que mentre no hi hagués una solució per als minusvàlids catalans es permetrien les rifes il·legals. Això em sembla un disbarat total.

—¿I un motiu d'enfrontament entre cecs i minusvàlids?

—En les seves plantilles, l'ONCE, a part dels cecs té altres persones no cegues, també disminuïdes. Tenim més de mil minusvàlids no cecs. Una nova rifa hauria creat un enfrontament entre els minusvàlids no cecs, els uns

«El tema Prodiecu esclatarà i esquitxarà molta gent important».

atesos per la Generalitat, els altres atesos per l'ONCE, amb les conseqüents diferències i problemes que se n'haguessin derivat.

—¿El fantasma de Prodiecu ja s'ha esvaït?

—El tema Prodiecu és molt desgraciat i encara caldeja. Hi ha un procés obert. Al Jutjat 18 de Barcelona hi ha l'expedient, que ja arriba als 20.000 folis. És un tema lleig, molt lleig, que un dia esclatarà i esquitxarà molta gent, i molta important. Moltes de les rifes il·legals són conseqüència de la gent que abans estava a Prodiecu, no solament minusvàlids sinó gent que vivien de la rifeta a compte dels minusvàlids.

—¿L'ONCE ha trobat la fórmula de recanvi perquè no perillin els compromisos que té amb els seus afiliats?

—La nostra gent és qualsevol per-

sona, perquè qualsevol que avui sigui vident demà pot ser cec. Nosaltres tenim el compromís d'atendre els 30.000 afiliats que tenim i les seves famílies. Atendre'ls gratuïtament des que neixen fins que moren. Si no tinguéssim prou diners per a assolir les nostres necessitats, tornariem a la penúria de l'any 1983, quan amb prou feines podíem pagar les pensions dels cecs que estaven jubilats o incapacitats. Per evitar-ho ens hem vist obligats a buscar altres fonts de finançament i hem diversificat les fonts d'ingressos que no siguin estrictament la venda del cupó.

—¿L'ONCE de Catalunya és partidària d'absorbir els minusvàlids no cecs dins de l'organització?

—A Catalunya tenim minusvàlids no cecs en les nostres plantilles des de l'any 1939, és a dir, que no vam començar ahir a fer política d'integració dels minusvàlids. En aquesta línia, l'ONCE ha ofert col·laboració a la Generalitat, en la mesura que podem. Podrem admetre en les nostres plantilles de venedors aquelles persones capacitades per vendre, però establint un calendari d'incorporacions i establint un espai físic de col·laboració. D'altre banda, l'ONCE proposa, a través del fons de la Fundació ONCE —un 3 per cent del total dels ingressos de la institució—, donar suport econòmic a aquells projectes d'incorporació o integració social i laboral de minusvàlids que consideri més adequats.

—¿En quin punt es troba aquesta negociació ONCE-Generalitat?

—Estem en plena conversa. Tenim a punt de signar un conveni de voluntat política de col·laboració. A partir d'aquest moment l'ONCE estudiarà els projectes que arribin, amb prioritat els que arribin des de la Generalitat. I l'ONCE ajudarà en la mesura que pugui tots els projectes que estimi viables i rendibles.

—¿A canvi, l'ONCE exigeix algun

tipus de reducció en les loteries de la Generalitat?

—No. Nosaltres no exigim ni demanem res. La Generalitat té competències en el joc, pot fer el que cregui convenient i n'és responsable, com pel que fa a l'estat central. Nosaltres només diem que fer recaptació oficial de diners a través de rifes ens sembla una mala política, ja hi ha altres mitjans fiscals.

—Tornant al tema del finançament. L'ONCE tria on col·loca els seus actius financers i s'assegura la rendibilitat de les operacions..., però els, com vostè, dirigents de l'organització, ¿com han trobat aquesta immersió en el món dels negocis?

—Nosaltres estem trobant moltes incomprensions. I, realment, no ho entenem. No ho entenem perquè l'ONCE està assumint una càrrega social que havien d'assumir les institucions de l'estat. Estem assumint una gran responsabilitat i pensem que ho estem fent molt bé des de l'any 1938 en què vam començar, primer amb un projecte basat totalment en les rifes, molt vàlid fins fa poc, però en endavant segurament insuficient.

En aquest moment tothom ja sap que l'ONCE ha de diversificar les seves fonts d'ingressos. No podem quedar a l'espera que el joc empitjore més o que les fórmules del joc es tecnifiquen tant que ja no sigui possible a un cec o a un minusvàlid poder treballar. Moltes raons obliguen a l'ONCE a buscar nous camins de finançament. Si tothom pot fer-ho ¿per què no l'ONCE? L'ONCE es va crear per atendre les necessitats dels cecs i els minusvàlids, en cap estatut intern diu que això ha de ser únicament a través del cupó. Nosaltres necessitem guanyar diners i utilitzarem les fórmules legals que siguin al nostre abast.

—Molta gent pensa que l'ONCE ha deixat de ser una institució de tipus social per convertir-se en una entitat lucrativa.

—No és veritat, perquè els fons que s'obtenen s'utilitzen per a la mateixa finalitat que abans, per molt que les fórmules legals d'obtenció d'aquests fons es diversifiquin.

—Però és innegable que vostès han creat expectatives dins el món dels negocis..., i que ja formen part de tot un enxarxat de pressions.

—Això també té la seva part positiva. Aquí a Barcelona mateix, i no diguem a la Direcció General, tothom ve a oferir. Això és bo. Nosaltres podem elegir el que més ens convingui. I a part del coneixement que puguem

«Si hem comprat la capçalera d'«El Món», no és per tenir-la penjada».

tenir nosaltres mateixos del món dels negocis, tenim un equip que ens assessora permanentment, i jo diria que de moment molt bé.

El món dels negocis és un món tan cat, on no és fàcil entrar, amb moltes barreres creades, fins i tot algunes de molt perilloses. Aquest repte l'assumim perfectament, el que ens costa més d'explicar és que el cec no ha d'estar condemnat tota la vida a ser l'home de la gorra en una cantonada, i que també tenim dret a millorar la nostra situació i, a través de les noves fórmules, integrar alguns treballadors

nostres en altres institucions o aconseguir que alguns incapacitats puguin viure del treball de la resta de companys. ¿Per què això no s'entén com a positiu?

—L'ONCE té una imatge molt estatalista. El seu nom mateix així ho suggereix. Una delegació com la de Catalunya, ¿quin protagonisme té en tots aquests afers econòmico-financers de l'organització?

—És cert que l'ONCE és una institució d'àmbit nacional, per allò que la unió fa la força i perquè els grups marginats, si no s'uneixen, mai fan

DOMÈNEC UMBERT

«El futur del 'Diari de Barcelona' passa per una estructura empresarial i una direcció diferents»

res. Convé que estiguem units i en les mesures del possible no establir diferenciacions entre cecs de Galícia i de Catalunya, per exemple. Patim tots una dificultat física i no volem patir tots, altres dificultats que ens diferencien.

A partir de la democratització de l'ONCE es va acordar mantenir la unificació de l'entitat, estructurada per autonomies, com ho està l'estat. Tenim disset delegacions territorials. I Catalunya, per moltes raons, és una de les més importants, pel seu potencial econòmic i per la seva història. Nosaltres vam començar l'any 39 amb un potencial de serveis que moltes de les altres delegacions territorials encara avui no tenen.

En el terreny de les inversions, la nostra delegació té una sèrie de facul-

tats importantíssimes. Aquí, per cas, també s'ha creat el Servei de Plans i Programes especials, que és el que s'encarrega del programa d'inversions de l'ONCE. També som un dels socis importants d'Iniciatives, S.A. Tenim convenis signats..., actuem de forma autònoma en el marc de nostre pressupost i de les facultats que tenim transferides.

—*Ja que ha citat Iniciatives, S.A., i a partir de la informació de què vostè deu disposar com a part implicada, quina és la situació de Diari de Barcelona, una empresa periodística a la qual l'ONCE va abocar-hi diners?*

—En el moment d'entrar a *Diari de Barcelona*, l'ONCE creia i encara creu que era una forma més per ajudar a normalitzar la llengua catalana. Recuperar el diari més antic d'Euro-

pa, i en català, ens va semblar que era un projecte nou i bonic. Era un projecte difícil. Tirar endavant costa molt. Hi ha hagut diferents etapes i ara estem en uns moments de dificultats però que són salvables. El futur immediat del diari és tirar endavant, i potser plantejar-se una línia diferent, i una estructura empresarial i de direcció diferents.

Tot diari té una etapa dura, en què no es guanyen diners. Entre sis i vuit anys no hi ha cap diari que en guanyi, és molt difícil. Nosaltres intentarem que arribi un dia que *Diari de Barcelona* es mantengui per ell mateix. Això vol dir ajudar el diari mentre el projecte sigui viable.

—*Això vol dir que l'ONCE continuarà invertint en Diari de Barcelona uns quants anys més, encara que no hi guanyi diners...*

—Qualsevol projecte que ens demani la ciutat, sempre que sigui un projecte bonic, net, clar, i depengui de nosaltres, ajudarem perquè tiri endavant. Sempre que no posi en dificultats la nostra institució. Si ens ha de crear algun problema, primer som nosaltres que qualsevol projecte aliè. És natural.

—*Acabem amb una altra empresa periodística, el setmanari El Món. L'ONCE en té la capçalera, però la publicació no és al carrer. ¿Què ha passat?*

—És públic que nosaltres vam guanyar la subhasta i que ara tenim la capçalera d'*El Món*. I si l'hem comprat és per a posar-la en marxa. No sabem quan, ni en quina línia, ni com serà, però sí que, si en vam comprar la capçalera, no va ser per tenir-la penjada. La capçalera és nostra i un dia o altre sortirà la publicació.

—*¿Un projecte que ja semblava a punt per a El Món, no els degué convèncer, doncs?*

—Cada vegada més, nosaltres volem tenir art i part en les coses en què participem. No volem ser només el que ajuda, sense cap altre interès dins el projecte. Moltes vegades això és contraproduent. A part d'impulsar l'economia d'un projecte determinat, també hem de dir-hi la nostra. Aquesta responsabilitat augmenta quan ets l'únic o un dels poc inversors. En el cas d'*El Món*, nosaltres l'hem comprat. No sé si al final el farem sols o amb altres que ens ajudin. Però sigui com sigui, la línia, la marcarà sinó en la seva totalitat sí en bona part, l'ONCE.

—*¿I en català?*

—Naturalment. El que fem a Catalunya ho farem en català. □